

Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 31.03.10

Система недержавного пенсійного забезпечення (НПЗ) становить третій рівень пенсійної системи, запроваджений Законом України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9 липня 2003 року. Основу такої системи складають недержавні пенсійні фонди.

Станом на 31.03.10 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 108 недержавних пенсійних фондів (далі – НПФ), 44 адміністратори НПФ.

Основні показники діяльності НПФ та темпи їх приросту наведені в табл.1.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів

Недержавні пенсійні фонди	2008	2009	1 кв. 2010	Темпи приросту, %	
				2009/2008	1 кв. 2010/ 2009
Загальна кількість укладених пенсійних контрактів (тис. шт.)	62,3	62,5	63,2	0,3	1,1
Кількість учасників за укладеними пенсійними контрактами (тис. осіб)	482,5	497,1	498,8	3,0	0,3
Загальні активи НПФ (млн. грн.)	612,2	857,9	939,4	40,1	9,5
Пенсійні внески (млн. грн.), у т.ч.	582,9	754,6	797,2	29,5	5,6
- від фізичних осіб	26,0	31,8	33,9	22,3	6,6
- від юридичних осіб	556,8	722,7	763,2	29,8	5,6
- від фізичних осіб-підприємців	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Пенсійні виплати (млн. грн.)	27,3	90,1	111,1	230,0	23,3
Кількість осіб, що отримали/ отримують пенсійні виплати (тис. осіб)	10,9	28,1	35,2	157,8	25,3
Сума інвестиційного доходу (млн. грн.)	86,8	236,7	301,1	172,7	27,2
Сума витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів (млн. грн.)	31,6	47,1	51,2	49,1	8,7

Станом на 31.03.10 адміністраторами недержавних пенсійних фондів було **укладено 63 233 пенсійні контракти з 50 976 вкладниками**, з яких 2 343 вкладники, або 4,6%, – юридичні особи, на яких припадає 763,2 млн. грн. пенсійних внесків (95,7% від загального обсягу пенсійних внесків за системою НПЗ), а 48 633 вкладники, або 95,4%, – фізичні особи.

При цьому порівняно з кінцем 2009 року кількість контрактів з юридичними особами зменшилась на 0,6%, а з фізичними особами зросла на 1,7% (рис.1).

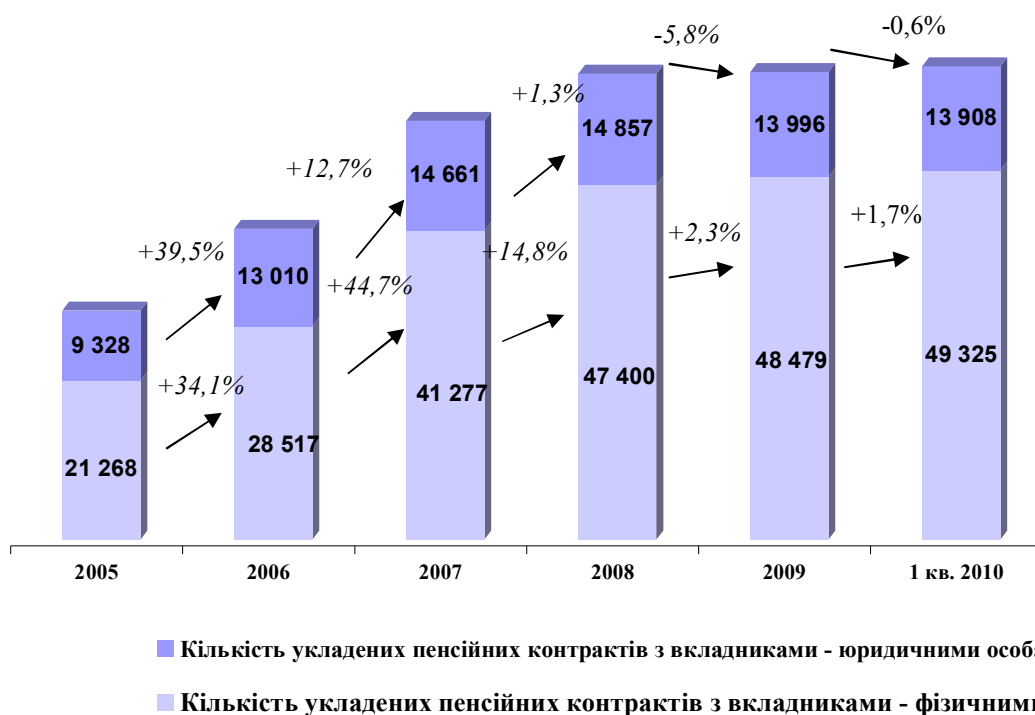

Рис.1. Динаміка кількості укладених пенсійних контрактів за 2005 – 2009 рр. та 1 квартал 2010 р.

Протягом першого кварталу 2010 року **кількість учасників НПФ відповідно до укладених контрактів** зросла на 1,8 тис. осіб, або на 0,3%, і станом на 31.03.10 склала **498,8 тис. осіб** (на кінець 2009 року – 497,1 тис. осіб) (рис.2).

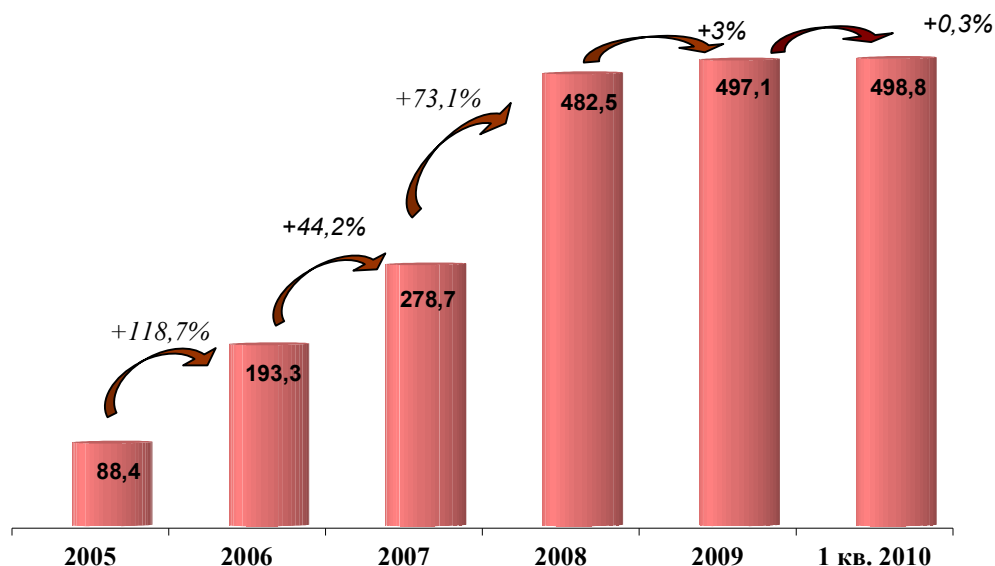
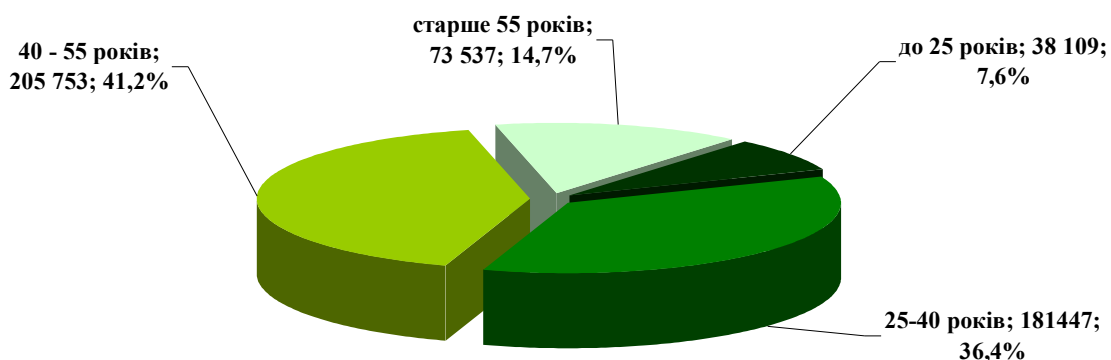

Рис.2. Динаміка кількості учасників НПФ за 2005 – 2009 рр. та 1 квартал 2010 р., тис.осіб.

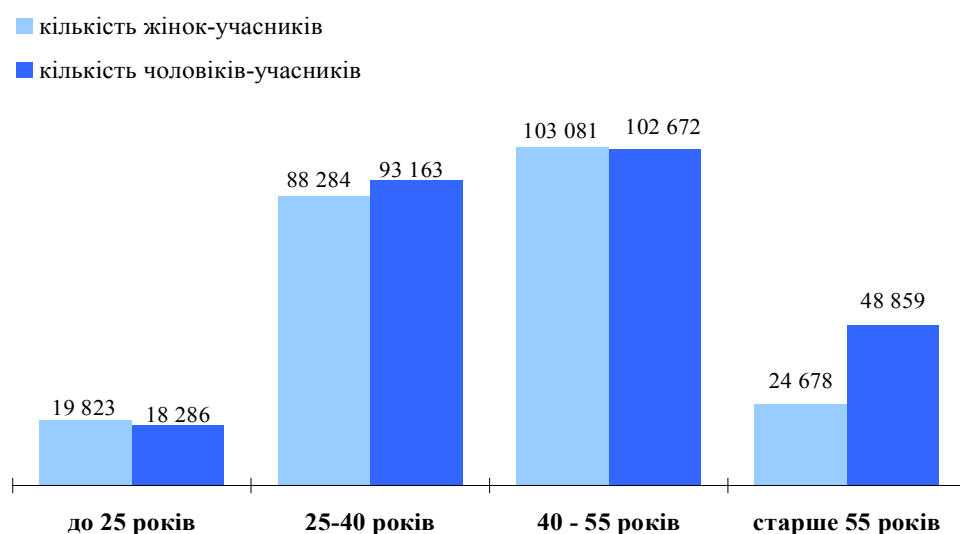
Як і в попередні роки, станом на 31.03.10 серед учасників НПФ більшість становили особи віком від 40 до 55 років, а саме 41,2% (2009 рік – 41,4%, 2008 – 42,5%, 2007 – 41,9%).

Разом з тим слід відзначити збільшення частки вікової групи старше 55 років, яка становить 14,7% (2009 рік – 14,2%, 2008 – 12,2%, 2007 – 9,3%). Частки учасників НПФ вікових груп від 25 до 40 років та до 25 років протягом 1 кварталу 2010 року склали відповідно 36,4% (2009 рік – 35,8%, 2008 – 35,5%, 2007 – 34%) та 7,6% (2009 рік – 8,6%, 2008 – 9,9%, 2007 – 15,1%) (рис. 3).

Рис.3. Розподіл учасників НПЗ за віковими групами (осіб) станом на 31.03.10.

На рис.4 відображено кількість учасників НПФ (в розрізі вікових груп та за статевою ознакою).

Рис.4. Кількість учасників за віковими групами (осіб) станом на 31.03.10.

Як видно з рисунка 4, у віковій групі до 25 років серед учасників НПФ більшість становлять жінки, у віковій групі від 25 до 40 років та старше 55 років – чоловіки, а у віковій групі від 40 до 55 років кількість чоловіків та жінок приблизно однакова.

Разом із зростанням учасників НПФ зростають і обсяги сплачених пенсійних внесків. Так, станом на 31.03.10 всіма вкладниками недержавних пенсійних фондів було сплачено **797,2 млн. грн. пенсійних внесків**, що на 5,6% більше, ніж на кінець 2009 року (або на 42,6 млн. грн.).

Пенсійні виплати (одноразові та на визначений строк) станом на 31.03.10 склали **111,1 млн.грн.**, збільшившись за перший квартал 2010 року на 23,3% (рис.5).

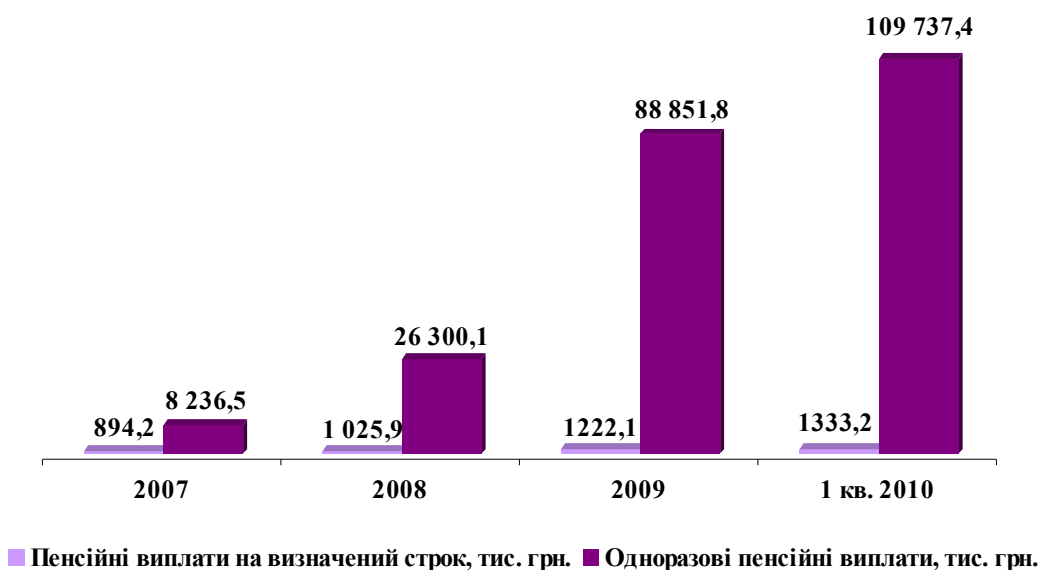

Рис. 5. Пенсійні виплати станом на 31.03.10.

Сукупно недержавними пенсійними фондами протягом першого кварталу 2010 року було здійснено пенсійних виплат (одноразово та на визначений строк) **34 292 учасникам та 948 спадкоємцям**, тобто 7,1% учасників від їх загальної кількості отримали пенсійні виплати протягом першого кварталу 2010 року.

Загальний обсяг активів, сформованих пенсійними фондами, станом на 31.03.10 становить **939,4 млн. грн.** Всього за перший квартал 2010 року активи недержавних пенсійних фондів зросли на 9,5% (на 81,5 млн.грн.) (рис.6).

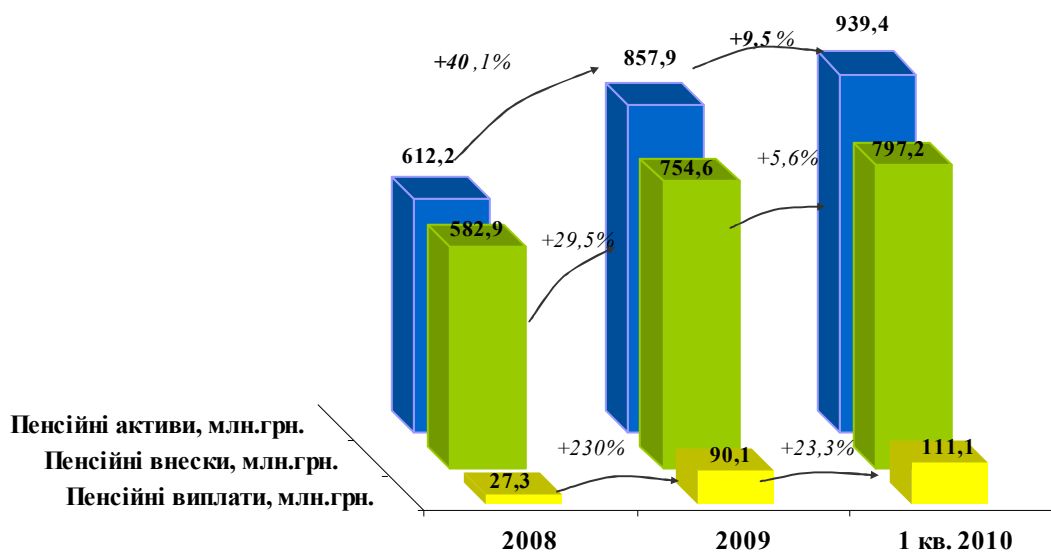

Рис.6. Динаміка основних показників системи НПЗ станом на 31.03.10.

Загальна вартість **доходу, отриманого від інвестування пенсійних активів**, станом на 31.03.10 склала **301,1 млн.грн.**, або 37,8% від суми залучених внесків, збільшившись протягом першого кварталу 2010 року на 64,4 млн. грн., або на 27,2%.

За результатами першого кварталу 2010 року переважними напрямками інвестування пенсійних активів є депозити в банках (35,5% інвестованих активів), облігації підприємств - резидентів України (19,6%), цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (16,2%), та акції українських емітентів (10,6%) (рис. 8).

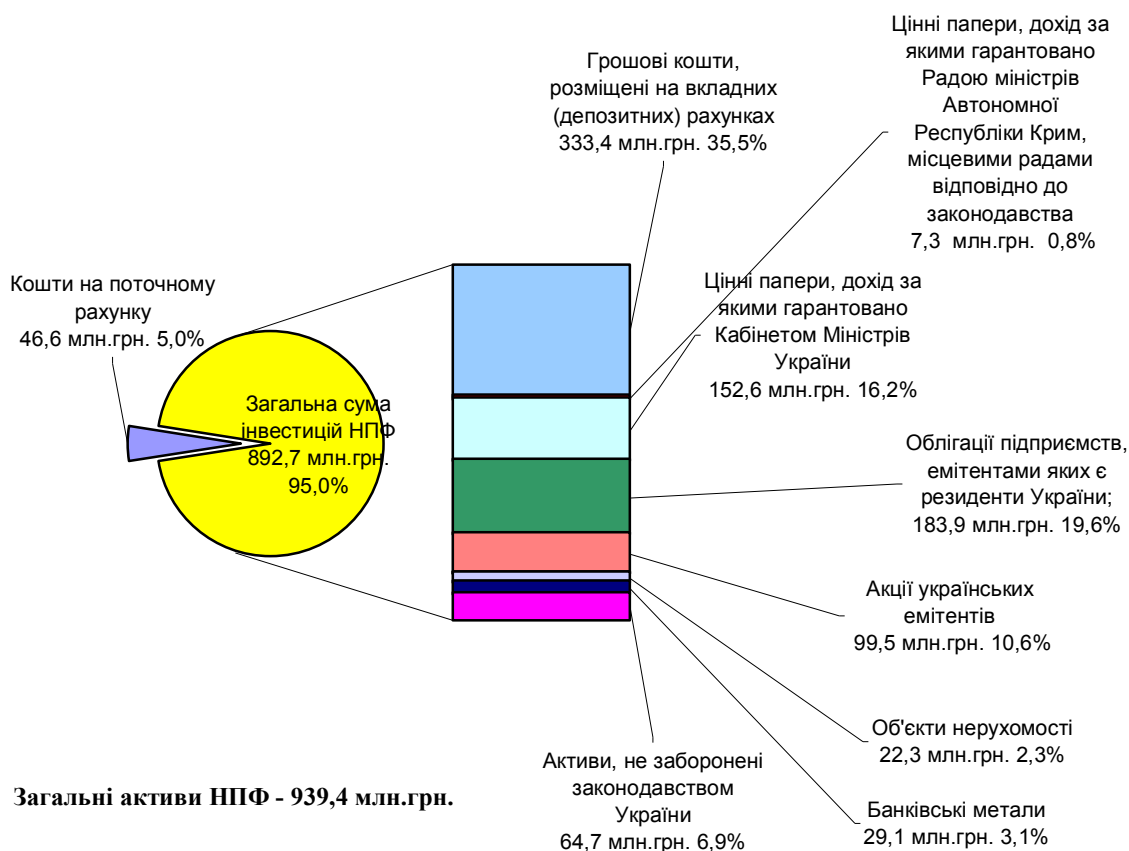
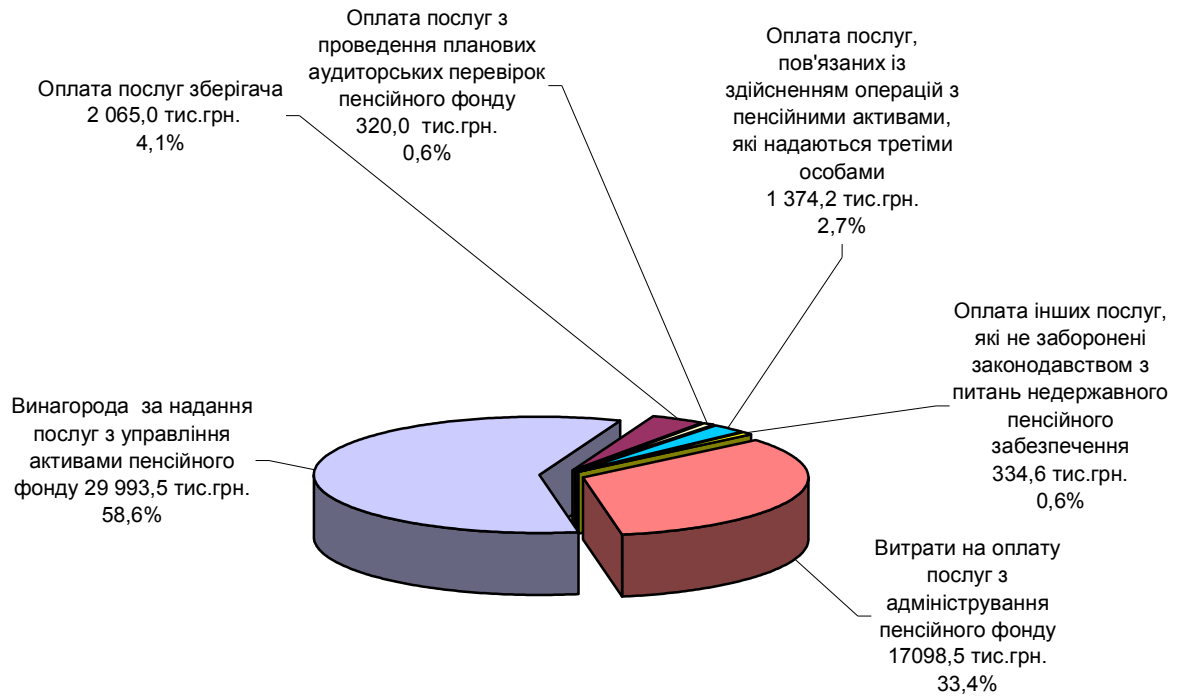

Рис.8. Структура інвестованих пенсійних активів станом на 31.03.10.

Метою інвестування пенсійних активів є, насамперед, збереження пенсійних заощаджень громадян. Тому стратегія інвестування недержавних пенсійних фондів є більш консервативною, ніж у інших фінансових установ.

Витрати, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, станом на 31.03.10 зросли на 8,7% і в цілому за час існування пенсійних фондів становлять **51,2 млн. грн.**, або 5,5% від загальної суми активів НПФ.

Основна частина витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, припадає на оплату послуг з управління активами пенсійного фонду – 29 993,5 тис. грн., або 58,6% від загальної суми витрат. Витрати на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду становлять 17 098,5 тис. грн., або 33,4% від загальної суми витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів. Оплата послуг зберігача, який здійснює відповідальне зберігання активів пенсійного фонду, – 2 065,0 тис. грн., або 4,1% від загальної суми витрат (рис. 9).

Рис.9. Структура витрат, відшкодованих за рахунок активів НПФ, станом на 31.03.10